Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

Thomæ Goodwini Moses & Aaron Seu Civiles & Ecclesiastici Ritus Antiquorum Hebræorum

Godwin, Thomas

Bremæ, MDCCX

VD18 12442798

Cap. III. De Baal-Peore, Baal-Tsephone, Baal-Zebub, Baal-Berith, Bel, & Dracone.

urn:nbn:de:gbv:45:1-18703

Visual Library

CAP. III.

De Baal-Peore, Baal-Tsephone, Baal-Zebub, Baal-Berith, Bel, & Dracone.

I. QUem Hebræi *Baalem*, illum Babylonii *Belum* dicunt; & licet planeta *Sol* solus primò sub hoc nomine videatur cultus esse, postmodùm tamen hoc nomen commune factum est aliis idolis, juxta illùd εἰσὶ πολλοὶ θεοὶ καὶ κύριοι, (1) *sunt multi Dii* seu בעלים & *Domini*, 1. *Cor.* VIII. 5.

II. Quem-

(1) *Loco* 1. *Cor.* VIII. 5. non agitur de πολυθεΐα Gentium, sed de iis Diis, qui vocantur θεοὶ λεγόμενοι *Dii ita tantùm dicti.* Quales fuerunt ἄρχοντες καὶ ἐξουσίαι *Principes & Potestates* in V. T. h. e. *Seniores* & *Sacerdotes*, imò Angeli, quibus αἰὼν οὗτος *illud seculum secundum* subjectum fuit *Hebr.* II. 5. 7. Quòd autem *Paulus* de his loquatur, patet inde, quia ipse hoc *cap.* Christianam libertatem asserturus, non potuisset illud facere, si dixisset modò simpliciter nobis tantùm est unus Deus, & non Dii Gentium; nam Judæis non fuerunt Dii Gentium; fuerunt autem *Dii dictitii*, qui leges dabant, & jugum conscientiis imponebant, & *judices* erant in populo; atque sic erant servi, & non liberi, quales liberi sunt veri Christiani, libertate omnimodâ à Christo donati, quibus non opus est aliis præter Christum ejusque Spiritum *Doctoribus*, *Legislatoribus*, *Presbyteris*; imo quibus ne *lege* quidem aliâ opus est, quàm quæ inscripta est digito Dei ipsorum cordi. *Gal.* III. 19. 1. *Tim.* I. 9. Ergo loquitur Paulus de talibus Diis, quibus cum sua œconomia abolitis se repandit libertas Christiana. *Conf. Psal.* LXXXII. 1. 2.

Landesbibliothek Oldenburg

II. Quemadmodum *Jupiter*, idem cum *Baale* idolum, varia nomina obtinet, & varios cultus sæpè ob diversitatem locorum, ut *Jupiter Olympius*, à monte *Olympo*; *Capitolinus*, à monte *Capitolio*; *Latialis*, ab ea parte Italiæ, quæ appellatur *Latium*; sæpè ob varietatem beneficiorum, quæ creditur contulisse homuncionibus, ut *Jupiter Pluvius*, quia *pluviam* dat; *Jupiter Lucetius*, quia *lucem* indulget; *Jupiter Altitonans*, quia *tonat*. Ita *Baal* variis suis titulis insignis est, & variis ritibus colitur, vocaturque interdum ratione locorum, ut *Baal-Peor Num.* XXV. 3. Aliquando ratione acceptorum beneficiorum, ut *Baal-Tsephon*, *Exod.* XIV. 2. & *Baal-Zebub.* 2. *Reg.* I. 2. Aliquando ob aliam rationem, ut *Baal-Berith*. *Jud.* VIII. 33.

III. *Baal-Peor* creditur fuisse (2) *Priapus*, *obscœnum* illud idolum, celebre apud Autores profa-

 nos,

(2) Communis fermè sententia est בַּעַל-פְּעוֹר fuisse *Priapum*, à qua autem abit *Seldenus de Diis Syris*. Probat tamen *Vossius idol. l. 2. c. 7.* ipsum fuisse *Priapum* seu Romanorum *Mutonem* vel *Mutinum*, imò *Bacchum*, qui omnes *Solis* emblemata fuerint, & in quorum festivitatibus promiscuæ commixtioni indultum sit, & quo honore etiam Baalpeor videatur esse cultus. *Hos.* IX. 10. *Num.* XXV. 1-3. Putanturque Israelitæ huic cultui Baalpeoris litâsse *Hos.* IV. & ipsius simulacrum fuisse illud. 1. *Reg.* XV. 13. Quibus in locis utraque corporis luxuries copulatur, scil. *Venus* & *Bacchus*. *Scaliger. Hær. cap.* V. *pag.* 264. arbitratur, Scripturam appellâsse illud Moabitarum idolum בַּעַל-פְּעוֹר per μυκτηρισμόν, ut, quod aliàs à Gentili-

bus

nos, *Hieron. ad Hos.* IX. *Idem prodit Isidor. Orig. l.* 8. Vocatur *Peor* בעל-פעור à monte *Peor*. *Num.* XXIII. 28. Ita & ipsius templum, in quo colebatur, quodque erectum erat super eodem monte, dicitur בית-פעור *Beth-Peor*, *Domus Peor*, *Deut.* III. 29. *colebatur* à *Moabitis* & *Midianitis*. Idolum כמוש *Chemosch Jer.* XLVIII. 7. censetur idem esse. *Hieron. in Esa. l.* 5. *cap.* 5. Et credo ego, quòd *Baal-Peori* per χλεύασμόν *sanctam irrisionem* tribuatur, q. d. ipsorum *Deus cœcus*, juxta illud *Psal.* CXV. 5. *Sunt ipsis oculi*, bus nominatum fuerit בעל רעם, Ζεὺς βροντῶν, *Jupiter Altitonans*, *Baal-Peor* tantundem fit, ac ζεὺς πηδαῖος & à פער *aperire* descendat; h. e. ab apertione natium, è quibus erumpens crepitus opponatur tonitrui *Jovis*, seu τοῦ בעל רעם *Altitonantis*. Cui sententiæ manum videtur dare Cel. *Cocc. Exc. Gem. Sanh. cap.* XI. §. 60. *not.* 2. item *Comment. in Ps.* CVI. 28. Eamdem tamen sententiam rejicit *Vossius cit. loc.* Rabbini quidem ajunt *Baal-Peorem* cultum esse crepitu ventris. Vid. *Cocc. loc. cit.* Sed jure ab omnibus ferè pro liris & gerris Rabbinicis habetur; nam an eò insaniæ progressos esse Moabitas censebimus, ut non fragrantiâ thuris, quâ idolorum nares pasci credebantur, sed fœtore πηδῆς *crepitûs* coli velle suum *Baal-Peorem* existimarent? *Cocc. Ps.* CVI. aliam præterea sententiam profert, quando putat, quum legitur ibidem: *& copulârunt se Baal-Peor, & comederunt sacrificia mortuorum*; hoc locò τὸ *Peor* esse loci nomen *Num.* XXIII. 28. & *Baal-Peor* sonare *Dominum Peoris*, eumque fuisse indigetem, & post mortem in Deorum numerum relatum, factumque Deum tutelarem illius loci *Peoris*, ubi, cùm vivus esset, habitâsset; atque ET posterius esse ἐξηγητικόν, & sic cultum sacrificiis.

Landesbibliothek Oldenburg

oculi, *at non vident.* Nam prior litera כ est nota similitudinis, significans *quasi*, & מוש *palpavit* instar cœci. *Philo Jud. lib. 2. allegor. p. 79.* (†)

IV. *Baal-Tzephon* ab Hebræis existimatur fuisse idolum, fictum à præstigiatoribus Ægyptiis, positumque in deserto, ut observaret Israelitas, & inhiberet egressum eorum ex Ægypto, unde appellatum est צפון à צפה *observare*, *speculare* instar vigilis; possumus ipsum nominare *Baalem* (*) *Speculatorem*, *P. Fagius Exod.* XIV. veluti apud

(†) Notatu dignissima sunt, quæ *Owenius* Vir θεοδίδακτος *lib. cit.* scribit: Difficultatem omnem, quòd non constet, quis Deus fuerit iste *Baal-Pehor*, parit additamentum *Pehor*. *Priapum* fuisse, negant Autores gravissimi, quoniam is sit Deus recens, & Tum temporis, imò longò post, ignoratus. At *Pehor* erat mons moabiticus. *Num.* XXIII. 28. In eo monte ædes sacra extructa erat, quæ *Beth-Peor* dicebatur. *Deut.* XXXIV. 6. E cujus regione Moses sepultus est. Ipsum idolum simpliciter *Baal* dictum erat. *Num.* XXII. 41. Baal itaque à loco, quo colebatur inter Moabitas, *Baal-Pehor* dictus est, ut *Jupiter Capitolinus* & *Olympius* (à montibus) & *Virgo Hallensis* aut *Lauretana* &c. (à locis.) Hinc *Suidas* in *Belphegor*. Βέλ, inquit, ὁ κρόνος, (sive κρόνος,) φέγγος δὲ ὁ τόπος, ἐν ᾧ ἐπμάτο. Valeant ergò eruditæ sordes, quas in explicandis hujus idoli mysteriis obscœnis huc congerunt viri Docti.

(*) Verisimilius videtur, hujus Idoli nomen descendere à צפן *abscondere*; unde *Græc.* Σκέπω, & ab Hiph. *Hispania* Spanien / quòd sol se ibi abscondat, unde & *Hesperia* vel vesperia dicitur. Quare autem à צפן abscondidit? Respondeo; Vel ut notetur DEUS absconditus,

Romanos *Jupiter*, quòd fugientes ſtiterit, vocatur *Jupiter Stator*, Ζεὺς στήσιος. *Roſin. l. 2. antiq. Rom. c. 5.*

V. *Baal-Zebub* בַּעַל-זְבוּב ſonat (3) *Dominum muſcarum*, ſive *principem muſcarum*, qui dominatur agmini

ditus, vel abſcondita & arcana revelans. Sic *Pharao Joſepho* nomen dedit צָפְנַת פַּעְנֵחַ linguâ Ægyptiacâ, quod tantundem eſt, ac, *Vir cui arcana revelata ſunt*, vel *Arcanorum interpres*. Vid. *Pfeiff. Dub. vex. ad. Gen.* XLI. 45.

(3) Tres generales ſententiæ ſunt, quæ diverſimodè illud nomen idoli *Ekronitici* exponunt. 1. Sunt, qui putant proprium idoli nomen ab *Ekronitis* inditum eſſe Βεελζεβούλ בַּעַל-זְבוּל, quod ſonabit *Dominum cœli*, (vox enim זְבוּל *Eſa.* LXIII. 15. *cœlum* notat) unde apertè Cl. *Voſſius Idol. l. 2. c. 4.* ait, *Baal-Zebub fuiſſe Phœnicum Baal-Samen, & pro Baal-Zebul non Akronitas, ſed Judæos per* μυκτηρισμόν dixiſſe *Baal-Zebub*. Huic ſententiæ annuit Cel. *Cocc.* Sed pace tantorum virorum dico; putabimusne *Ahaziam* 2. *Reg.* I. 2. ignominosè notâſſe eum, quem devotè conſulebat? atque ibidem occurrit vox בַּעַל-זְבוּב. 2. *Scaliger*, citante *Voſſio*, putat *Baal-Zebub* dictum eſſe à Judæis per εὐφημισμόν, pro בַּעַל זְבָחִים *Dominus ſacrificiorum*. Verùm 3. meliori fundamento eorum ſententia niti videtur, qui putant vocem בַּעַל-זְבוּב eſſe originalem, & à Phœnicibus ſub eadem vocis iſtius ſignificatione idolum illud cultum, quod reſponderit *Jovi* μυιάγρῳ ſeu Ἀπομυίῳ & *Apolloni Sminthco*, qui etiam μυιοκτόνος voca-

agmini reliquo; quo respectu *Princeps dæmoniorum* in Euangelio vocatur Βεελζεβούβ, זְבוּב *muscam* significante. Ζητήσουσι μυῖαν Θεὸν Ἀκκαρῶν. *Quærent muscam Deum Ekronitarum. Gregor. Nazianz. Orat. 2. contr. Julian. p. 102.*

VI. Hoc idolum adorabatur à *Cyreniis*; *Plin. l. 10. c. 28.* sed præcipuè ab *Ekronitis*, quòd, dum ipsi sacra faciunt, muscæ concidant inanimes, quæ aliàs hoc tempore homines infestant. Verùm constat hanc rationem non solam fuisse, quum etiam se ad ipsum, tanquam oraculum, contulerint. 2. *Reg.* I. 2. Possumus ipsum vocare *Jovem Muscarium*, vel *Herculem Muscarium*, nam incolæ urbis *Elis* sacrificant Jovi ἀπομυίῳ, *muscarum Abactori*, & Romani *Herculi* sub eodem nomine. *Clem. Alex. in protr.*

vocatur. Alii tamen autumant ipsum idolum בַּעַל־זְבוּב non ideo dictum, quòd pelleret muscas, sed quòd non pelleret, at illæ ingenti turbâ carnes victimarum in ipsius sacello sectarentur & ligurirent, cùm nulla musca in Dei veri templo & domo mactationis conspecta sit, ut *Pirke Aboth* testatur c. 5. §. 6. 7. citante *Seldeno*. Prior autem harum duarum sententia verisimilior est. At inquies, cur ergo in N. T. Βεελζεβούλ legitur? Resp. Certum est S. Scripturam loqui de אֱלִילִים *idolis* abjectè & per subsannationem, adeo ut nomen Deorum Gentilium in cognatam probrosam vocem commutet. Audi quid dicat *Lightfoot in Matth.* XII. 24. ex Rabbinis: *Illud, quod vocant* עין כוס *fontem calicis, vocent* עין קוץ *fontem tædii (vel tribulorum.) Illud quod vocant* גריוה *fortunam, vocent* גליוא *fœtorem. Sic Bethel in Bethaven, & Barcochab in Barchoziba mutata sunt. Hâc ratione in N. T.* Βεελζεβούβ *in* Βεελζεβούλ *conversum est.*

Landesbibliothek Oldenburg

VII. Quædam Græca exemplaria N. Test. legunt Βεελζεβούλ, quæ diversitas existimatur facta esse ad majorem χλευασμόν, *exsibilationem* idoli; q. d. *Jupiter stercorius*, (†) nam זבל significat *stercus*, & *Beel seu Baal Dominum*.

VIII. *Baal-Berith* erat Deus *Sichemitarum*, de cujus templo legimus *Jud.* IX. 4. בריתא notat *fœdus* sic ut *Baal-Berith* possit verti *Jupiter fœderatus*,

(†) Spiritus S. ut vanitatem & futilitatem *Idolorum* aperiat, varia per contemptum & illusionem nomina iis imponit. *Primò* vocat ea לא אלהים, *Non-Deos*, Nicht-Götter. *Secundò* אלילים, *Res nihili*, nichts nützige Dinge. *Tertiò* אונים ab און, *Vanitates*, ut notet falsum Bonum, falsum finem, falsa media, falsamque religionem. *Coco. Lex. Quartò* שקרים *mendacia*, quòd fallant spem cultorum. *Quintò* עצבים *dolores & molestias*, quòd homini nil nisi anxietatem in cultu relinquant, & conscientiam non purificent; Eademque de causa צירים *tormenta*. Conf. *Mich.* VI. 7. & *Sextò* שקוצים *Abominationes*. *Septimò* גלולים Σκύβαλα, Stercora. Et hæc idola sunt fiuntque omnia illa, in quibus fiduciam ponimus, sive sint pictæ Imagines, sive Sculptilia, sive Homo, sive Templa, sive Sacramenta, sive Mammon, sive oleum, sive aqua, sive Papa, sive liber, sive oratio, sive precatio, & uno verbo cuncta, quæ non sunt Deus.

Landesbibliothek Oldenburg

lus, (4) h. e. cui *se fœdere obstrinxerant*. Ἔθηκαν ἑαυτοῖς τῷ Βάαλ διαθήκην τοῦ εἶναι αὐτοῖς αὐτὸν εἰς θεόν. *Posuerant sibi cum Baale fœdus, ut ipse esset sibi Deus.* LXX. *Interp. Jud.* VIII. 33.

IX. Quod attinet *Belum* & *Draconem*, (5) parùm exstat de ipsis, nisi id, quod de ipsorum historia *libri Apocryphi* produnt.

CAP. IV.

De Dagone.

I. HEbræorum Magistri docent, quòd hoc idolum ab umbilico in piscem desierit, sed à fronte ad umbilicum retulerit hominem.

(4) Putant quidam *Baal-Berith* esse idem cum *Baal-Peor* idolum. Alii, *Baal-Berith* fuisse fœminam *Berythi* urbis Deam. Vid. Cel. *Burman* **Utl. over Richt.** VIII. 33. Sunt tamen alii, qui cum Autore nostro putant fuisse idolum *Jovis*, qui in fœderis percussione invocatus est, ut perjuros fulmine sterneret. Hinc apud Romanos *Fecialis* seu *Pater-patratus*, cum alio populo fœdus feriens, dicebat; *Audi Jupiter* &c. quæ sententia plausibilis est.

(5) Quòd *dracones* olim apud Gentes & hodie apud Indos colantur, negari non potest. Memoriabile est, quod legitur in *Itinerario Neuhoffii* p. 99. de dracone, qui ad odorem assatarum gallinarum, aut adipis, aut aliorum benè olentium ciborum, omnes undas & pisces contra navem eam, ex qua odor prodit, commovere dicitur, & ob id colitur. In alio *Itinerario*, nescio jam quo, legitur, in India Orientali, credo in Insula *Java*, in lacu altum & cultum crocodilum, qui audito proprio suo nomine se extra undas extulerit, hominesque maleficos absorpserit.

Landesbibliothek Oldenburg